

THOMAS URBAN

# Niemcy w Polsce

Historia mniejszości w XX wieku

Tłumaczenie z języka niemieckiego

PIOTR ŻWAK

Wydawnictwo Instytut Śląski Sp. z o.o.

OPOLE 1994

# Spis treści

|                                                                    |     |
|--------------------------------------------------------------------|-----|
| Słowo wstępne do wydania niemieckiego                              | 9   |
| Postscriptum do wydania polskiego                                  | 12  |
| I Polsko-niemieckie kwestie sporne                                 | 13  |
| 1. Niemcy czy autochtoni?                                          | 14  |
| 2. Nieustający konflikt na tle obywatelstwa                        | 20  |
| 3. Polska mniejszość w Republice Federalnej Niemiec?               | 26  |
| II Geneza problemu                                                 | 29  |
| 1. Wybór między Polską a Rzeszą Niemiecką                          | 31  |
| 2. Niemcy w Polsce — piątą kolumną?                                | 39  |
| 3. Mniejszość polska w Rzeszy Niemieckiej                          | 45  |
| 4. Wypędzenie i masowa zagłada w okresie okupacji niemieckiej      | 48  |
| 5. Wypędzenie Niemców po wojnie                                    | 50  |
| 6. „Repatrianci” z terenów wschodniej Polski                       | 60  |
| III Kierownictwo komunistyczne wobec mniejszości                   | 66  |
| 1. „Weryfikacja” tych, którzy pozostali                            | 67  |
| 2. Polonizacja czy repolonizacja?                                  | 80  |
| 3. Niemcy tolerowani                                               | 85  |
| 4. Niewielkie postępy pod znakiem odprężenia                       | 89  |
| 5. Nielegalna organizacja w stanie wojennym                        | 92  |
| IV Problemy od momentu politycznego przełomu w 1989 roku           | 100 |
| 1. Powstawanie kół mniejszości niemieckiej (DFK)                   | 101 |
| 2. Odpowiedzialność polityczna po wyborach komunalnych w 1990 roku | 112 |
| 3. Reprezentacja w Sejmie od jesieni 1991 roku                     | 121 |
| 4. Wspólnota Robocza „Pojednanie i Przyszłość”                     | 132 |
| 5. Rola Związku Wypędzonych                                        | 136 |
| 6. Prawicowi ekstremiści odkrywają Górny Śląsk                     | 146 |
| 7. Problem nauczania języka niemieckiego                           | 150 |
| 8. Spór o tablice z nazwami miejscowości i o nazwy ulic            | 154 |
| 9. Przykład litewski                                               | 158 |

|                                         |     |
|-----------------------------------------|-----|
| V Rola Kościoła Rzymskokatolickiego     | 165 |
| 1. Przejęcie ziem nad Odrą i Nysą       | 166 |
| 2. Prekursorzy pojednania               | 179 |
| 3. Konflikty z protestanckimi Mazurami  | 187 |
| 4. Spór o niemieckojęzyczne nabożeństwa | 193 |
| Przypisy                                | 199 |
| Aneks                                   | 206 |
| Objaśnienia skrótów                     | 213 |
| Literatura                              | 214 |
| Spis osób                               | 224 |